

Peníze a monetární **politika**

Dana Kristová
Beata Steinová

Cíl seminární práce:

- seznámit se s praktickou peněžní a měnovou politikou prováděnou v ČR a provést srovnání s vybranými zeměmi

Co jsou peníze?

- dříve... zlato, stříbro, drahé kovy, které lidé přijímali jako oběživo
- dnes... složité definovat, podstata zůstává stejná – PROSTŘEDEK SMĚNY
- peníze jsou jedním z aktiv, od jiných aktiv se liší tím, že jsou likvidní
- *Fce peněz:*
 - prostředek směny
 - zúčtovací jednotka
 - uchovatel hodnoty

Poptávka po penězích

- = snaha držet peněžní zůstatky namísto jiných aktiv
- za poptávkou po penězích stojí rozhodování člověka o struktuře jeho bohatství

Tvorba peněz a peněžní zásoba

- Peníze vytváří nejen CB, ale i komerční banky, a to proto, že komerční banky jsou bankami s částečnými rezervami.
- Tvorba peněz – když CB do oběhu uvádí dodatečné peníze, zvýší to peněžní bázi. *Peněžní báze* je suma oběživa a bankovních rezerv. Na peněžní bázi pak v multiplikačním procesu tvorby vkladů vyrůstá peněžní zásoba. *Peněžní zásoba* je suma oběživa a bankovních vkladů.

Měnové agregáty

- M1 = oběživo + běžné účty
- M2 = M1 + termínované depozita
- M3 = M2 + dlouhodobé termínované vklady + účty u nebankovních institucí
 - ČNB pracuje s měnovými agregáty M1 a M3

Kvantitativní teorie peněz

- zkoumá vztah mezi množstvím peněz a cenovou hladinou, dochází k závěru, že změny cenové hladiny jsou přímo úměrné změnám cenové hladiny.
- Irving Fischer – transakční přístup
- $M_s * V = Y_n$
- $M_s * V = P * Y$

Inflace

- peněžní jev vyvolávaný nadměrnou emisí peněz
- když peněžní zásoba vzroste bez změny reálné poptávky po penězích, nastane zvýšení cenové hladiny
- $m_s = \pi + \mu$
- tempo růstu peněžní zásoby = míra inflace + tempo růstu reálné poptávky po penězích
- $\pi = m_s - \mu$ míra inflace je rozdílem mezi tempem růstu nominální a reálné poptávky po penězích
- růst reálné poptávky po penězích kopíruje růst reálného domácího produktu, míra inflace v dlouhém období odpovídá rozdílu mezi růstem peněžní zásoby a reálného domácího produktu.

Měnová politika – cíle a nástroje

- Nástroje:
 - operace na volném trhu
 - úrokové sazby CB
 - povinná míra bankovních rezerv
- Operační cíle:
 - úroková míra na peněžním trhu
 - bankovní rezervy
- Zprostředkující cíle:
 - úroková míra na kapitálovém trhu
 - měnový kurz
 - peněžní zásoba
- Konečné cíle:
 - míra inflace
 - míra nezaměstnanosti
 - bilance zboží a služeb

Expanzivní a restriktivní měnová politika

- expanzivní měnová politika:
 - projeví se v depreciaci národní měny
 - zlepšení zahraničně-obchodní bilance zboží a služeb
 - roste agregátní poptávka a domácí produkt
 - klesá nezaměstnanost
 - později dojde ke zvýšení inflace
- restriktivní měnová politika:
 - projeví se v apreciaci národní měny
 - zhoršení zahraničně-obchodní bilance zboží a služeb
 - klesá agregátní poptávka a domácí produkt
 - roste nezaměstnanost
 - později dojde ke snížení inflace
- V dlouhém období má měnová politika jediný účinek – zvýšení (exp.) nebo snížení (restr.) inflace.

Aktivistická měnová politika

- používaná ke zmírňování hospodářských cyklů
- potýká se s problémem zpoždění
 - rozpoznávací (5 měsíců)
 - rozhodovací (1 měsíc)
 - zapůsobení (déle než rok)
- protiargument aktivistické politiky – CB nedokáže spolehlivě odhadnout vývoj potenciálního produktu

Desinflační politika

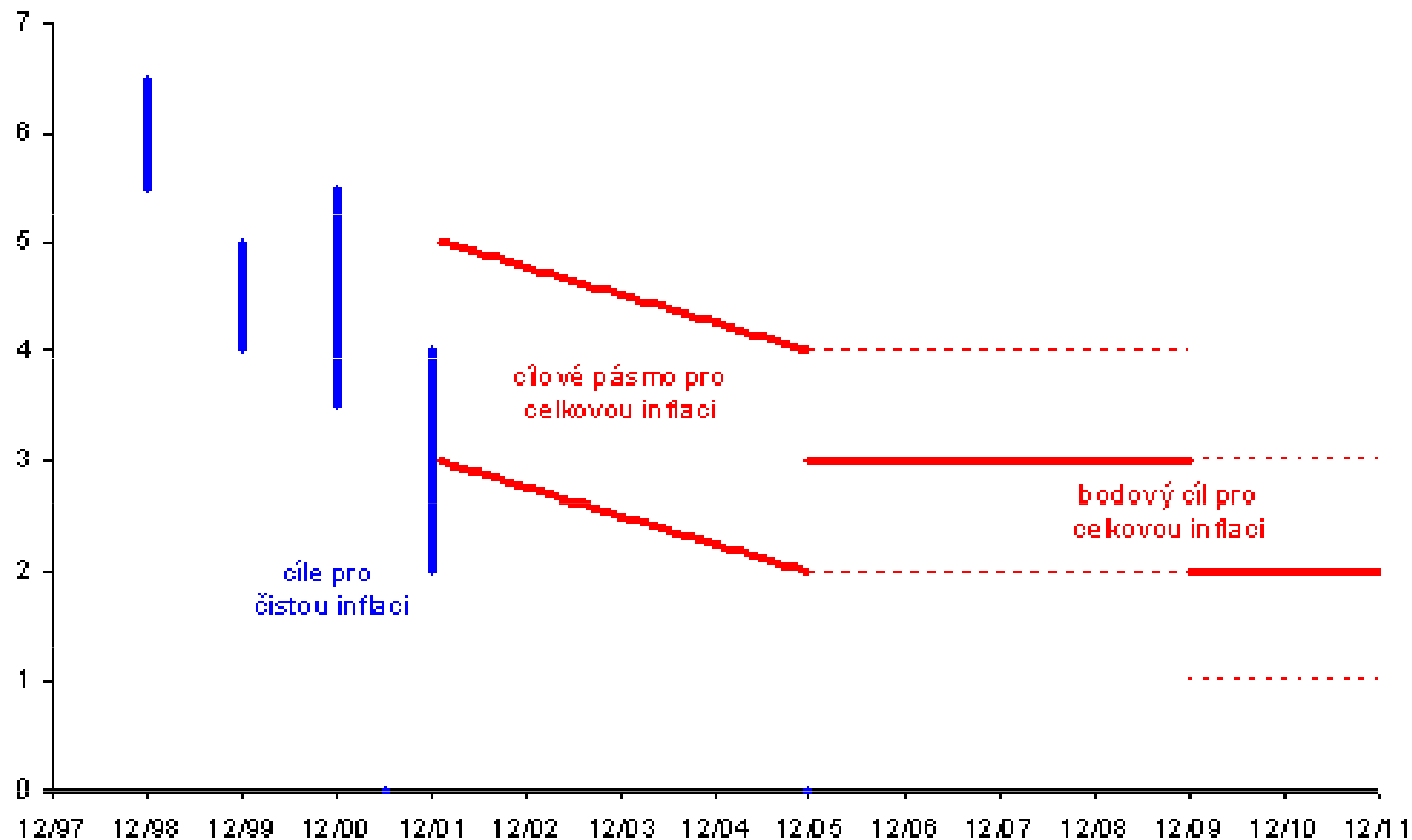
- restriktivní měnová politika zaměřená na snížení setrvačné inflace
- spojená s přechodným poklesem potenciálního produktu – tato ztráta měřena koeficientem obětování
- $k = (-\Delta Y)/(-\Delta \pi)$
- razantní x gradualistická desinflační politika
 - razantní – rychlé snížení inflace zároveň s prudkým zvýšením nezaměstnanost
 - gradualistická – rozložení měnové restrikce do více let, mírnější zvýšení nezaměstnanost, ale trvá déle

Inflační cílování

- CB si jako svůj dlouhodobý cíl stanoví určitou míru inflace

Inflační cíle ČNB

Inflační cíle ČNB stanovené v čisté inflaci

pro rok	ve výši	plnění k měsíci	stanoven
1998	5,5 - 6,5 %	prosinec 1998	prosinec 1997
1999	4 - 5 %	prosinec 1999	listopad 1998
2000	3,5 - 5,5 %	prosinec 2000	prosinec 1997
2001	2 - 4 %	prosinec 2001	duben 2000
2005	1 - 3 %	prosinec 2005	duben 1999

Cílové pásmo stanovené v celkové inflaci v období leden 2002 - prosinec 2005

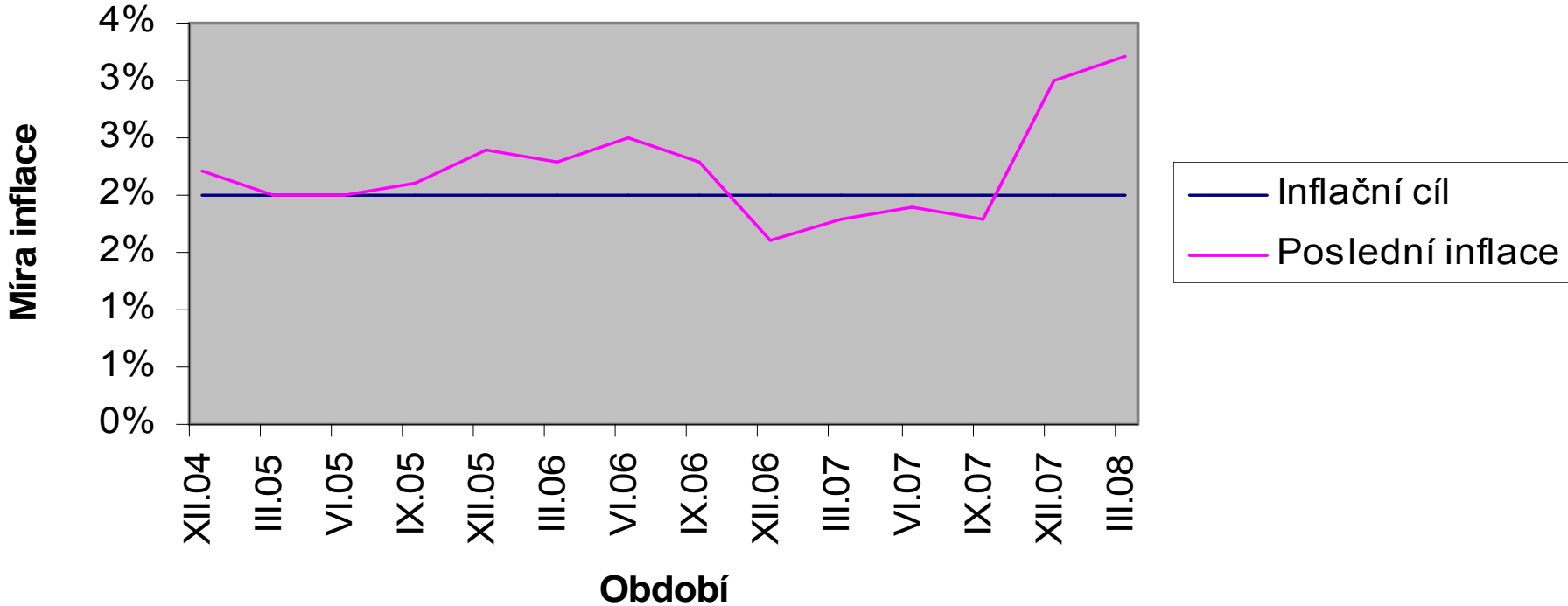
	pro měsíc	ve výši	plnění k měsíci	stanoveno
začátek pásma	leden 2002	3 - 5 %	leden 2002	duben 2001
konec pásma	prosinec 2005	2 - 4 %	prosinec 2005	

Další cíle

- Inflační cíl v celkové inflaci ve výši 3 % platný od ledna 2006 do prosince 2009. ČNB zároveň usiluje o to, aby se skutečná hodnota inflace nelišila od cíle o více než jeden procentní bod na obě strany.
- Inflační cíl v celkové inflaci ve výši 2 % platný od ledna 2010 do přistoupení ČR k eurozóně. ČNB bude stejně jako doposud usilovat o to, aby se skutečná hodnota inflace nelišila od cíle o více než jeden procentní bod na obě strany.

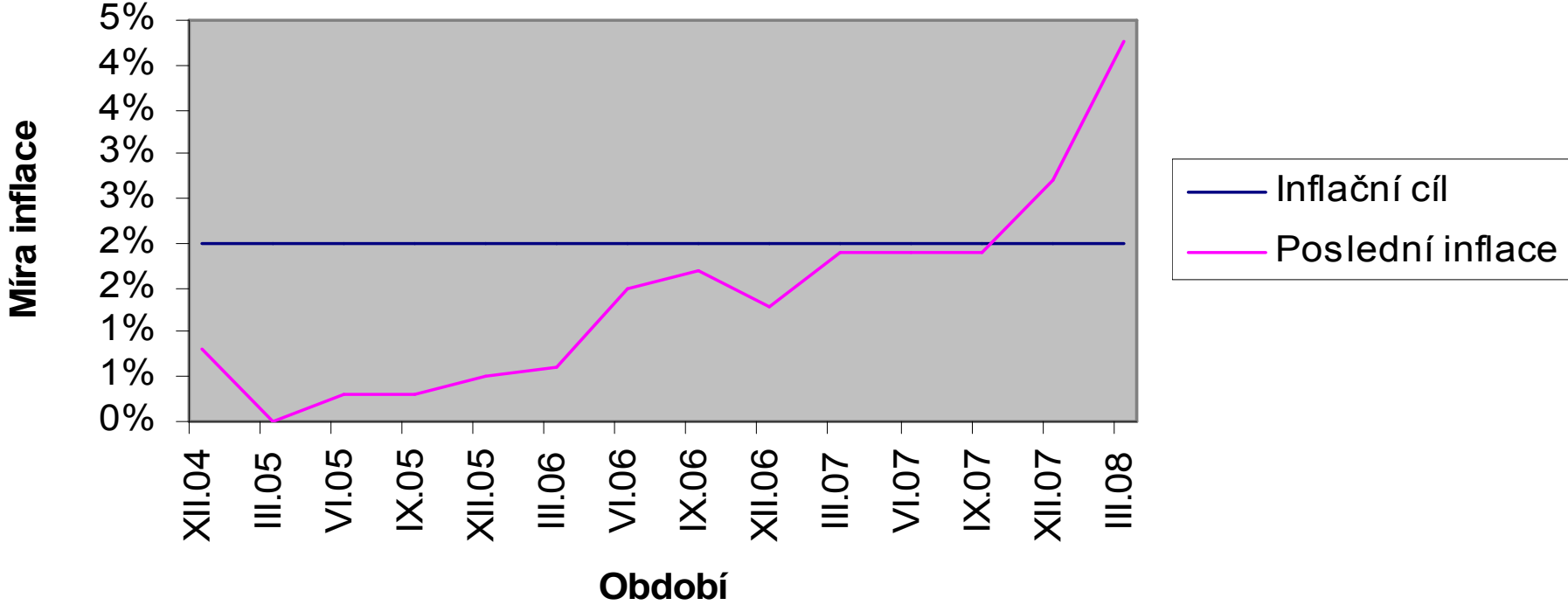

ECB

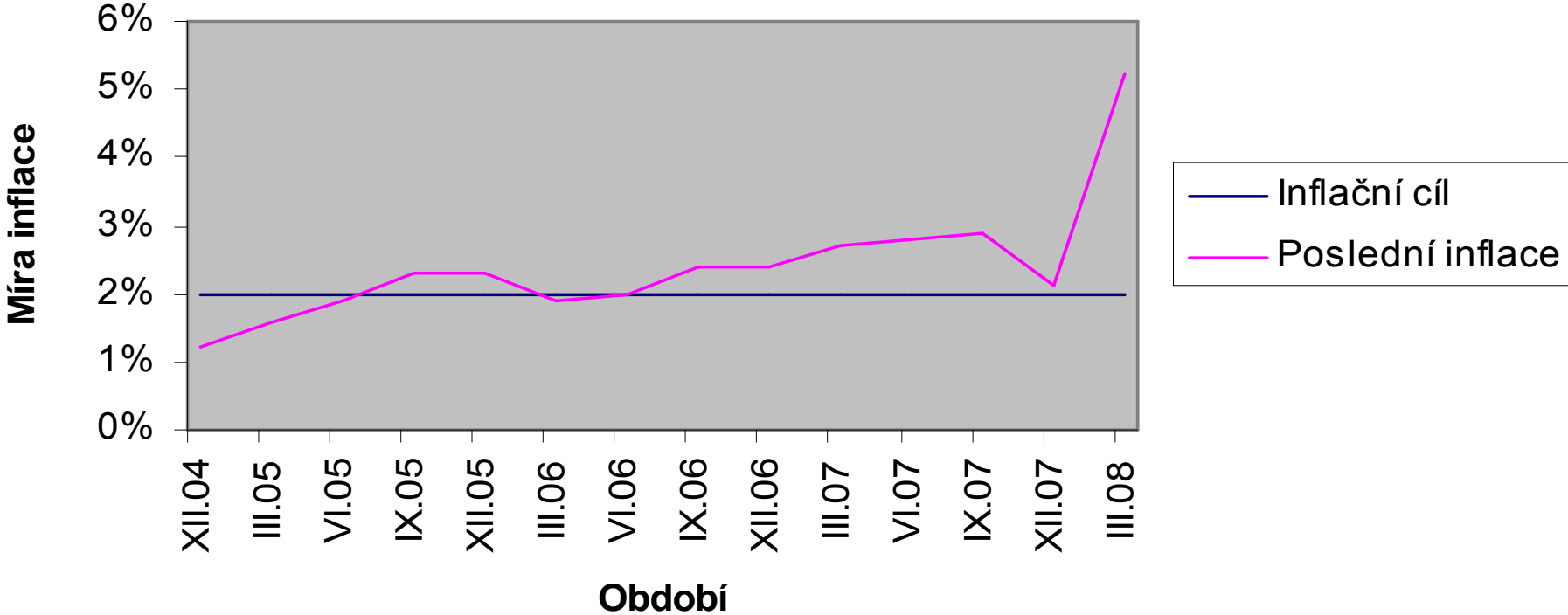

Sweriges Riksbank

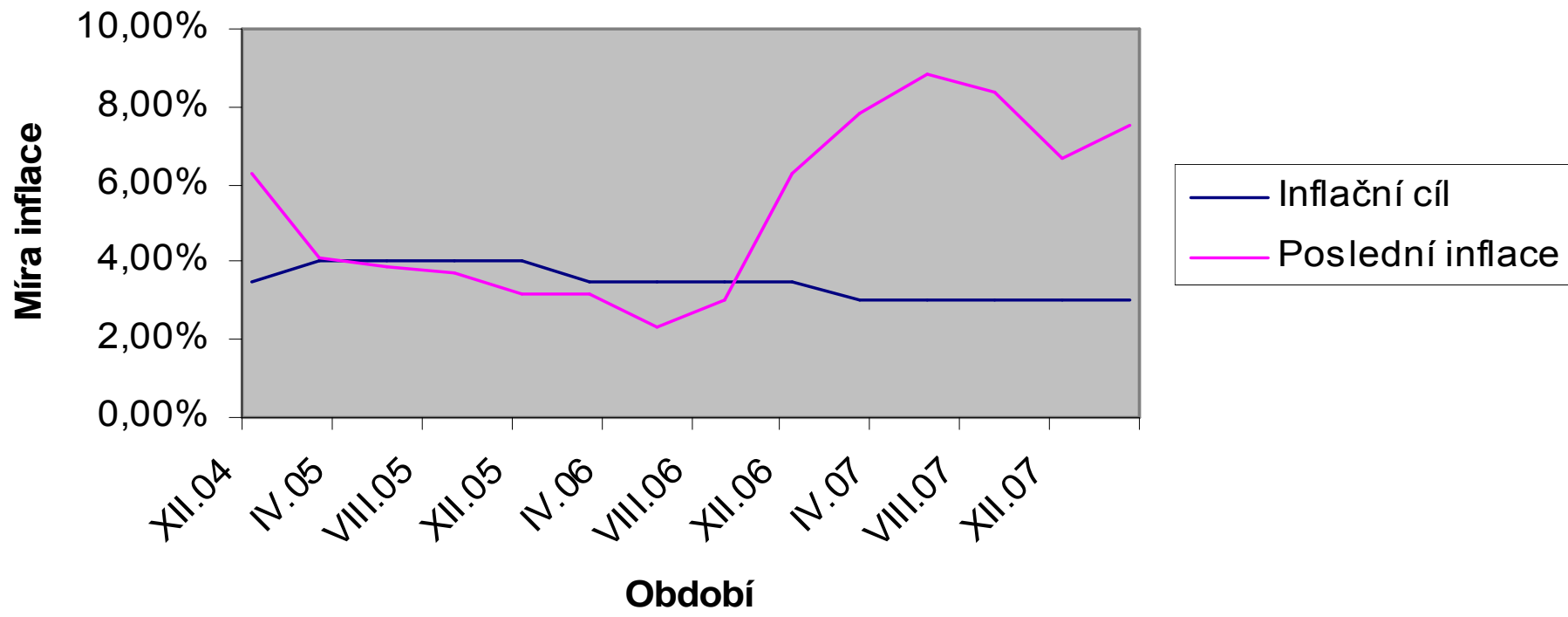

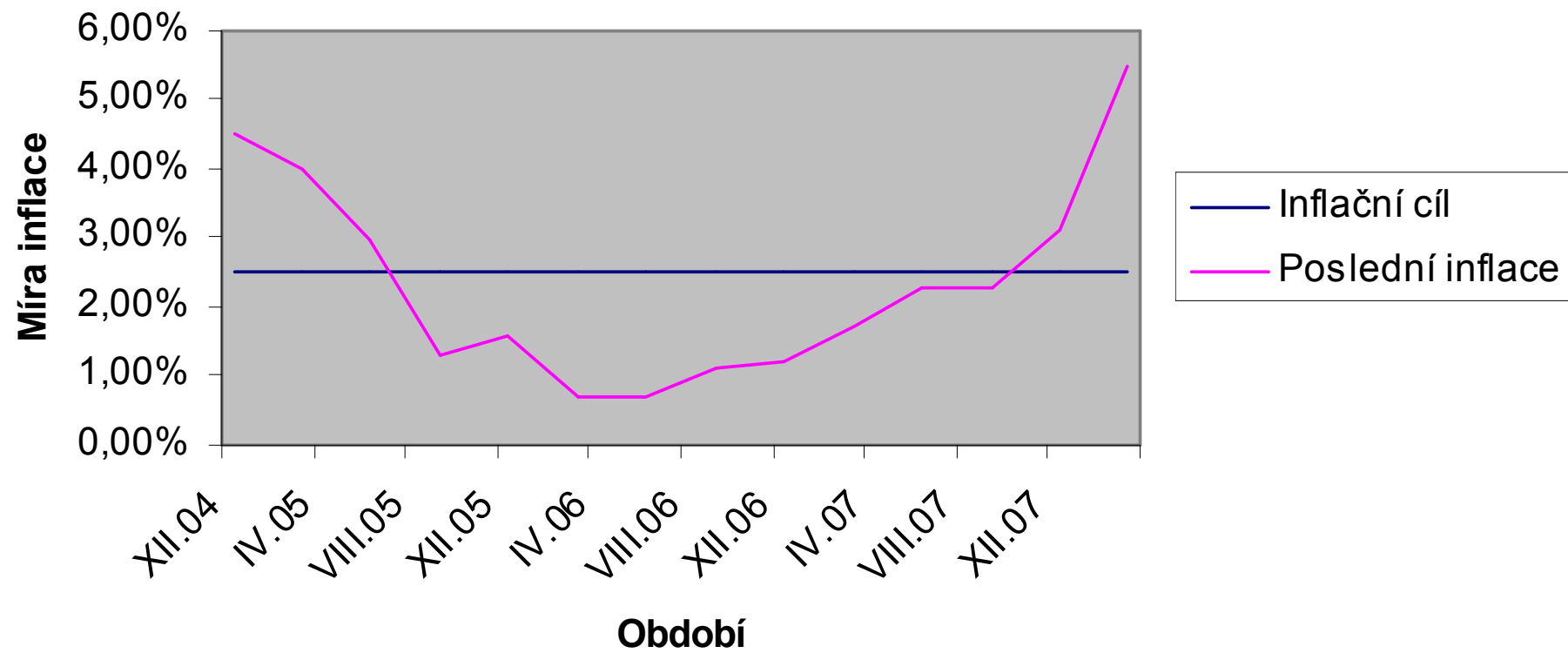
Bank of England

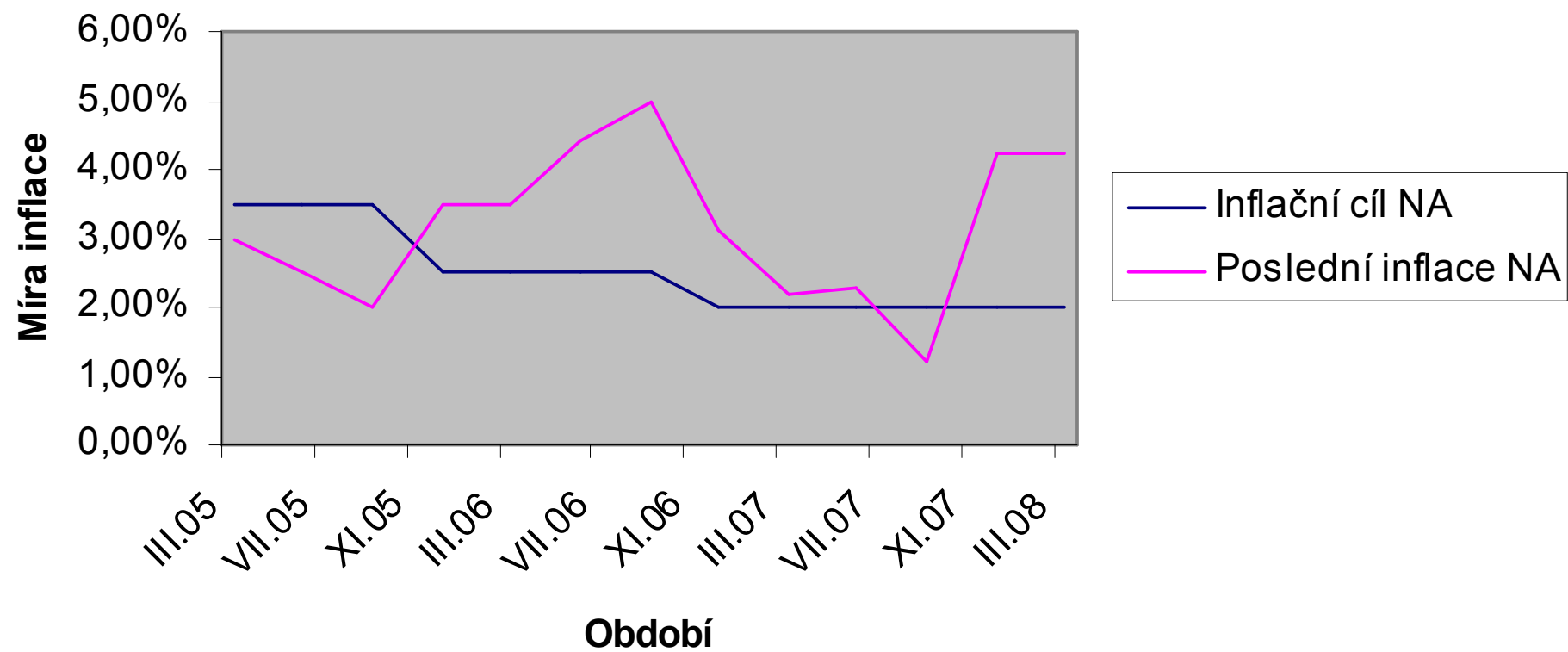
Magyar Nemzeti Bank

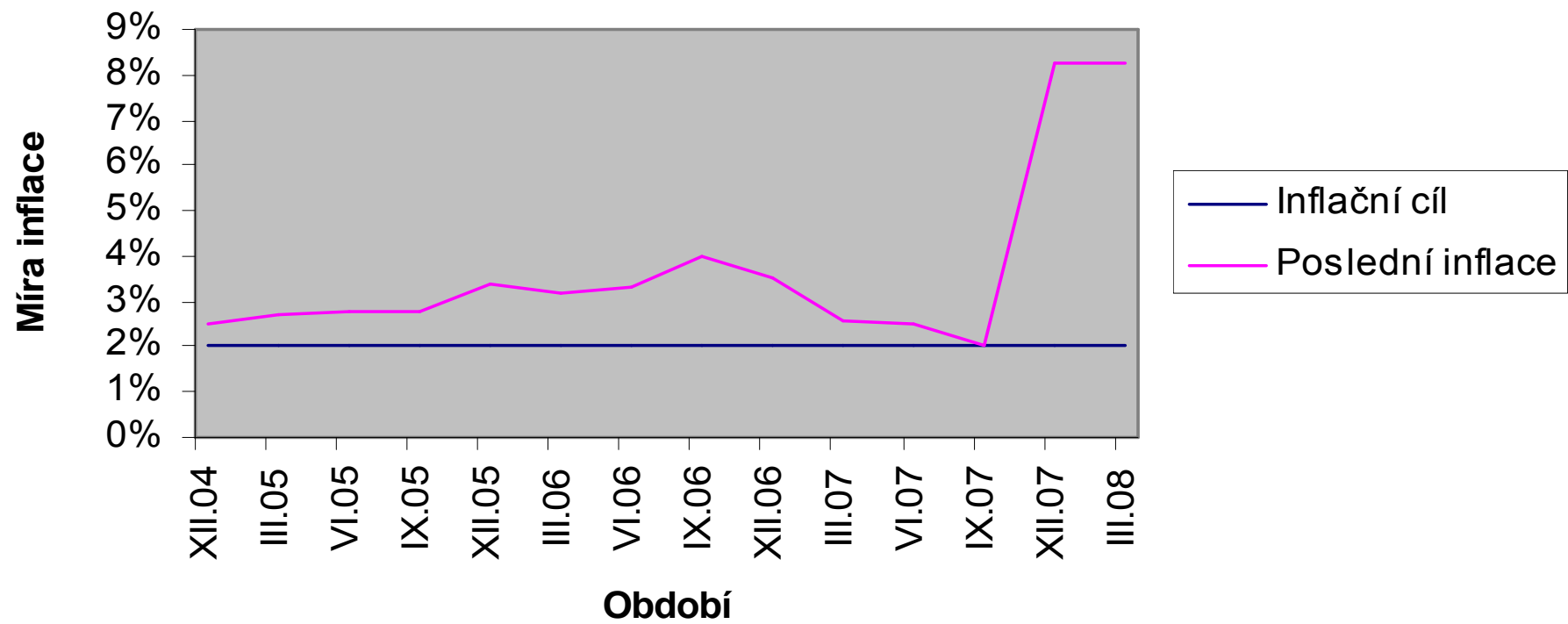
Narodowy Bank Polski

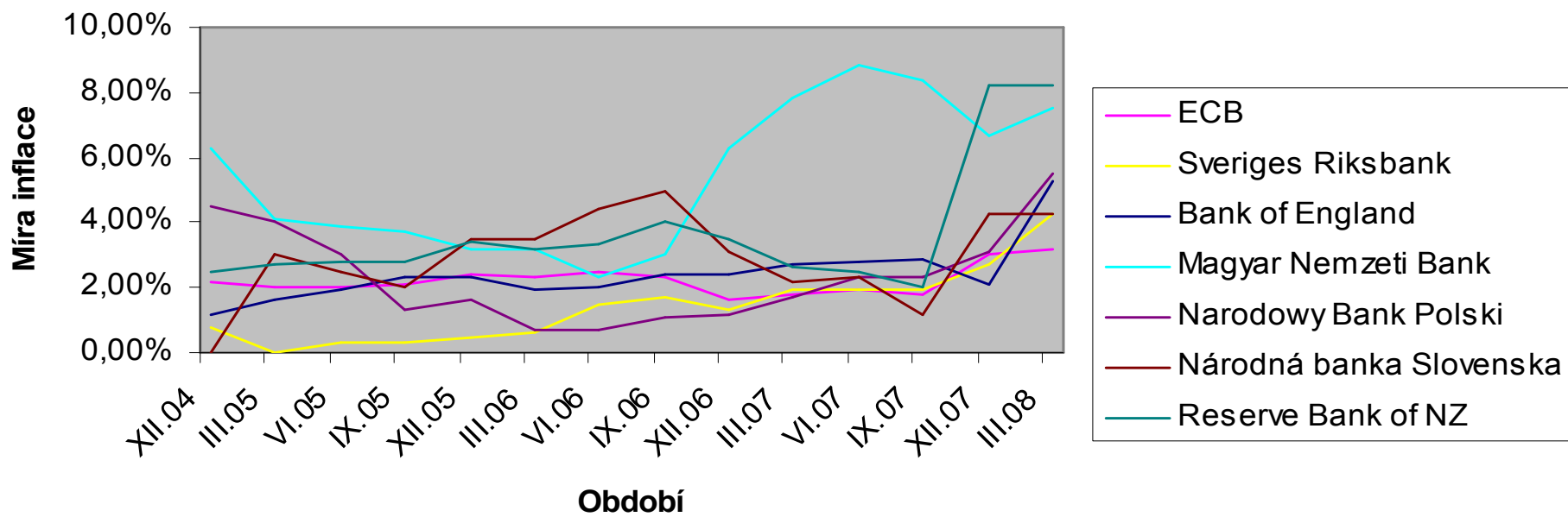
Národní banka Slovenska

Reserve bank of New Zealand

Vývoj inflace

Použitá literatura

- Holman, R. *Makroekonomie: středně pokročilý kurz*. Praha: C. H. Beck, 2004.
- www.cnb.cz
- Fuchs, K., Tuleja, P. *Základy ekonomie*, Ekopress 2003
- Burda, M., Wyplosz, Ch. *Macroeconomics*, Oxford University Press, 2005

□ **Děkujeme za pozornost** 😊